

Taraf gazetesi Kürt sorununda kimin tarafında?

Şiar Rişvanoğlu

*“ ... Namîne xweş/ Namîne geş/ Here roj
Were şev/ Bîbe tarî/ Bî rûsarî
Hûnê tev/ Bêgûman
Bibne deynê wan deman...”¹*

Yayın hayatına başladığı 15 Kasım 2007’den beri, başyazar romantik (aslında düpedüz “kitsch”) anti-komünist Ahmet Altan öncülüğündeki, TKP ve TBKP’nin son genel sekreteri (“likidatör”ü) Nabi Yağcı’dan, devrimci Marksist olduğunu iddia eden Yapı ve Kredi Bankası Yayınları şairi Roni Margulies’e, polis akademisinde ders veren emniyetçi akademisyen Önder Aytaç’tan, eski Aydınlıkçı şimdinin postmodern aydını, kendi deyişiyle “sol demokrat” Halil Berktaş’a, akademik ve akademik/sivil top-

¹ “... Dertsiz olmayacak/ Şenlikli olmayacak/ Gün geçer/ Gelir gece/ Karanlık olur/ **Mahcubiyetle/ Hepiniz/ Şüphesiz/ Bu günlerin borcu olarak kalacaksınız...**” - Reşîdî Kûrd, “Bersîv”(“Cevap”) adlı şiirinden. (Çev. Selim Temo) (Vurgu bana ait-Ş.R.) Şiirin tamamı için bakınız: Selim Temo, Kürt Şiiri Antolojisi, Cilt II, Agora Kitaplığı, İst. 2007, sf. 791.

lumcu Marksizmin Türkiye şubesi direktörü Murat Belge'den, eski sosyalist yeni ABD (ve elbette AB) propagandisti, eski Milliyet Washington muhabiri Yasemin Çongar'a, "genç sivil" Yıldırım Oğur'dan, Ermeni cemaatinin önde gelenlerinden Etyen Mahçupyan'a, siyasi cehalet abidesi Rasim Ozan Kütahyalı'dan, İslamcı yazar Cihan Aktaş'a, siyasi yasaklı DTP'li Orhan Miroğlu'na uzanan bir yelpazedeki ilginç yazar bileşimi ile epeyce tartışma yaratan *Taraf* bir dizi nedenle daha genel ve çok boyutlu/kapsamlı bir değerlendirmeyi hak ediyor. Ama biz bu yazıda, sözünü ettiğimiz genel değerlendirmeyi ileri bir tarihe bırakıp, şimdilik, Kürt sorununa nasıl bir perspektifle baktığını ortaya koymaya çalışacağız. Kuşkusuz Orhan Miroğlu ve yakın zamanda kaybettiğimiz Evrim Alataş gibi bu ana çizginin dışında kalan, hatta zaman zaman karşısında duran bazı yazarları bu yazının dışında tutacağız.

Taraf'ı seçmemizin birkaç nedeni var. Birincisi, dönem itibarıyla **sağ ve sosyalist kökenli ya da kendini halihazırda sosyalist olarak ifade eden sol liberallerin (sivil toplumcuların) ciddi bir bölümünün kümelendiği**, kiminin sürekli, kiminin ise zaman zaman yazdığı bir yayın olması. Geçerken, *Taraf*'ın hakkını da teslim edelim: gazete, Radikal gazetesini hem kadro anlamında, hem de etki alanı ve tiraj anlamında kısa sürede geçmiştir. "Bunu belirtmemizin nedeni, bu iki yayının (Radikal söz konusu olduğunda özellikle Radikal 2'nin yazarlarının çoğunluğu) teorik "baba"larının (özellikle "baba" diyoruz, zira *Taraf* zaman zaman ciddi anlamda erkekegemen düşünceye sapıyor²) ortak olmasıdır: Birikim dergisi çevresi.

İkincisi, bir dizi sosyalistin, Kürt halkının ve siyasi kadrolarının önemli bir kısmının **güncel politik, hatta ne yazık ki ideolojik gıdasını bu yayından alıyor olması**.

Üçüncüsü ise, bunu tam olarak ispatlamak mümkün olmasa bile; (ki kendileri de zaman zaman bir biçimde bunu en azından ima ediyor) Türk istihbarat servisi ile ABD ve uluslar arası istihbarat kanallarıyla ciddi bağlarının olması. Bu bağın en somut ifadeleri ise, emniyetin ve ordunun içinden bir kanat (ya da kanatlarla) işbirliği içinde olduğunu gizleme gereği duymayan Önder Aytaç ve uzun bir dönem ABD'de yaşamış olan ve yine zaman zaman oradaki diplomatik-bürokratik kademelerdeki çevrelerle ilişkilerine referans yapmaktan çekinmeyen Yasemin Çongar.

2 Bkz. yazarları Sevan Nişanyan'ın, o dönem eşi olan Müjde Nişanyan'a yönelik "dışkı atma" vakasında, bizzat kendisi, Etyen Mahçupyan ve diğer bazı *Taraf* yazarlarının bu olaya ilişkin aldığı tavrı ve kullandığı dil. (30 Mayıs 2008 ve devam eden günlerdeki gazeteler ve internet haber siteleri.)

Bunun bu döneme ilişkin önemi ise, **Taraf'ın bazı haber ve yorumlarının burjuvazinin iç savaşında sistem içi bilgilerin minyatür bir aynası vasfı taşımasında**. Yakın tarih hatırlanırsa bu denli içeriden bilgileri, bu kadar düzenli olarak en son Uğur Mumcu “ters kutup”tan, Cumhuriyet gazetesinden yansıttı. *Taraf*'ın “Aktütün”ü itiraf edin demiştik... Biz açıklıyoruz”³ manşetli haberi bu ilişkiyi şöyle faş ediyor:

(...) Gazetemizin bugün yayımladığı anlık istihbarat belgeleriyle istihbarat raporları Genelkurmay'ın 17 askerin şehit olduğu Aktütün baskını, tıpkı Dağlıca gibi, ayrıntılarıyla bildiğini gösterdi.(...)

Taraf'ın yayın politikası Kürt Sorunu'nda hem (sosyalist) sol cenahın bir kısmında, hem de özellikle yakın döneme kadar Kürt cephesinde çok ciddi **yanılsamalar** yarattı. Bu satırların yazarının ve bağlı olduğu politik akımın, Kürt halkının özgürlük ve kurtuluş mücadelesine, proleter enternasyonalizminin bir gereği olarak destek olmakla birlikte, Kürt Hareketi'ne, liberalizmle temas etmeye başladığı 1990'ların başından beri ama özellikle 1999 sonrası süreçte devrimci Marksist temelde eleştiriler yönelttiğini okuyucuya hatırlatalım.⁴ Hareketin politik çizgisine “dayanışma” adına koşulsuz, eleştirel olmayan bir destek bizim açımızdan hiçbir zaman sözkonusu olmadı, olamaz. Zira bizim bakış açımız her zaman devrimci Marksizmin ve elbette Leninizmin ulusal soruna ilişkin Marx'tan, Engels'ten başlayıp Lenin'e, Trotskiy'e uzanan çizgide zengin, pratikte defalarca doğrulanmış ve bu nedenle aşılamamış teorik mirasın sunduğu çerçeve olmuştur.⁵ Bu çerçeveyi (özellikle sol liberallerin lûgatında yer almayan boyutuyla) en çarpıcı biçimde Lenin şöyle ifade ediyor:

(...)Ulusların ve dillerin hak eşitliğinin Marksistler açısından değeri, yalnızca onların en tutarlı demokratlar olmalarından ileri gelmez. Proletarya dayanışmasının, işçilerin sınıf mücadelesinin kardeşçe birliğinin çıkarları, ulusal en ufak bir güvensizliğe, en ufak bir “özellikçilik”e, en ufak bir kuşkuya, en ufak

3 Gazetenin 14 Ekim 2008 tarihli nüshası.

4 Bu konudaki eleştirel tavrı değerlendirmek açısından bkz. “Quderê Heval”, *İşçi Mücadelesi*, Eylül-Ekim 2004 ve “25. yıl: ‘Sömürgeciliğe’ Karşı Mücadeleden “Toplumsal Lozan”a, http://www.iscimucadelesi.net/index.php?option=com_content&task=view&id=617&Itemid=40

5 Bu çerçevenin somut çizgilerini kavramak açısından bkz.Burak Gürel, “Marksizm ve Ulusal Sorun”, Devrimci Marksizm, Sayı 3 (Mart 2007)., S.72-110. , “Çar Hawar: Kürt Halkının Çıığı”, *Devrimci Marksizm*, sayı 3, Mart 2007, s. 27.ve <http://www.iscimucadelesi.net> sitesinde ulusal soruna ilişkin yazılar.

bir gareze yer bırakmamak için ulusların en yetkin/tam (complete) hak eşitliğini gerektirmektedir. **Tam bir hak eşitliği, aynı zamanda herhangi bir dil lehine her türlü ayrıcalığın ortadan kaldırılmasını da içermektedir, bütün ulusların kendi kaderlerini tayin hakkının tanınmasını da içermektedir.** ⁶ (Vurgu bana ait-Ş.R.)

Trotsky ise bu saptamayı tamamlayıcı anlamda bolşevizmin ayırdedici özelliğini “Ezilen ulusları (en geri olanları dahil) siyasetin sadece nesnesi olarak değil, aynı zamanda öznesi olarak görüyor olması” diye tanımlamakta ve eklemektedir: “Proletarya gerçek ulusal özgürlüğü ve birliği ancak devrimci mücadele yoluyla ve burjuvaziyi bütünüyle ortadan kaldırdıktan sonra kazanacaktır.” ⁷

Bizler Kürt ulusal mücadelesinin yürütücülerine karşı yaklaşımımızda, halk kültürünün o çok veciz ana/atasözü ile söylersek “dost acı söyler” sözüne hep uyduk, acı söyledik, ama hep dost kaldık. Bu yazının özgül amacı tam da bu bağlamda bazı gerçekliklerin altını çizerek onun etrafında şekillenen “dost” görünen ama özünde “düşman” olan bir akımı ve anlayışı berraklaştırmak. Yani bir tür “yanılsamalardan kurtulma çağrısı”. ⁸

***Taraf*’ın aldatan çıkışı ve kısa sürede beliren gerçek yüzü**

En son söyleyeceğimizi en baştan yazmakta yarar var: ***Taraf* her konuda olduğu gibi Kürt Sorunu konusunda da tartışmasız bir biçimde Türk burjuvazisinin, Türk burjuvazisinin kendi iç savaşında ise şimdilik (!) AKP’nin temsil ettiği kanadın yanındadır.** Ancak bu duruşu, ana varoluş zemini Batı merkezci burjuva politikası ve felsefesi olduğu için ve Türkiye’nin kendine özgü çelişkileri nedeniyle zaman zaman politik şizofreni nöbetleri geçirmesine neden olmaktadır. ⁹ AKP’nin %46.58’lik oyla büyük başarı kazandığı 22 Temmuz 2007 seçimlerinden sadece birkaç ay sonra yaygın hayatına adım atan *Taraf*, koşulsuz bir biçimde AKP’nin açık

6 V.I.Lenin, *İşçileri Zehirleyen İnce Nasyonalizm , Ulusal Sorun ve Kültürel Özerklik*, Ütopya Yayınevi, Ankara, 2000, S.89

7 Trotsky, *Sürekli Devrim*, Köz Yayınları, İstanbul 1975.

8 “Yanılsamalardan kurtulma çağrısı, yanılsamaları yaratan koşullardan kurtulma çağrısıdır.”-Karl Marx, *Hegel’in Hukuk Felsefesinin Eleştirisi*, Sol Yayınları, Ankara, 1997, s.11.

9 ABD ve AB emperyalizminin 2002’den beri kendi amaçları yönünde kullanmaya çalıştığı AKP’yi, Kılıçdaroğlu’nun CHP’si ile değiştirme eğilimini sezen amiral gemisindeki Ahmet Altan ve Yasemin Çongar bazı yazılarında şimdiden yeni iktidar senaryolarına ve kendi pozisyonlarına yer yapmaya başlamıştır.

ve kesintisiz sözcüsü/militanı, ekonomiden, uluslararası diplomasiye, insan haklarından emek sorununa kadar AKP politikalarını, net ve berrak bir biçimde liberal ve sol liberal sosla kamuoyuna sunmanın çok “renkli” bir aparatı, Chomsky’nin güzel kavramını kullanırsak, “rıza imâlat” kurumu olarak işlevini çok iyi yerine getiren bir organı olmuştur.¹⁰ *Taraf*, aynı zamanda AKP ile yaşadığı çelişkileriyle birlikte ABD ve AB emperyalizmi başta olmak üzere uluslararası burjuvazinin güncel taleplerinin ve eğilimlerinin Türkiye kamuoyunda kabul görmesi için yürütülen halkla ilişkiler operasyonunun medya ayağının “ciddi” ve entelektüel bir parçasıdır.

Marx ve Engels, hiç kuşkusuz tarihin en öngörülü ve en berrak politik metni olan Komünist Manifesto’da, sol liberallerin tarihsel öncülleri olarak görebileceğimiz burjuva sosyalistlerini şöyle tanımlıyor:

Burjuvazinin bir kesimi, burjuva toplumunun varlığının devamının sağlamak için, toplumsal hoşnutsuzlukları gidermek ister... Sosyalist burjuvalar, modern toplumsal koşulların bütün avantajlarından yararlanmak isterler, ama bunların kaçınılmaz olarak doğurduğu mücadeleler ve tehlikeler olmaksızın. **Toplumun bugün varolan durumunu arzu ederler, iş ki bu durumun doğurduğu devrimci ve yıkıcı unsurlar var olmasın.** ¹¹ (Vurgu bana ait.-Ş.R.-)

Taraf, çizgisi sosyalist olmasa da, içindeki sosyalist ya da sosyalist eğilimli yazarları sayesinde Kürt sorunu’nda tam da yukarıda tarif edilen noktada durmaktadır. İlk çıktığı günlerde sürekli “barış”tan söz eden, aslında AKP’nin çıkarları adına TSK’ya cepheden saldıran, ama bu mücadelesi özellikle Kürtlerin ciddi bir kısmı tarafından yanlış anlaşılan (“düşmanımın düşmanı dostumdur” felsefesi) *Taraf*, barıştan ne anladığını ve nasıl bir TSK istediğini kısa sürede açık edecektir. *Taraf*, Kürtlere demokratik haklarının verilmesini savunmaktadır; ama son kertede tamamen bireysel olan “kültür ve kimlik hakları”ndan ibaret, AB hukuku çerçevesinde bir “yurttaşlık” çizgisinde ve her koşulda PKK’nin tasfiye/bertaraf edilmesi şartıyla. “Dost” görünen *Taraf*’ın gerçek yüzünün açığa çıkışı, en berrak biçimde yakın tarihteki iki sürmanşetinde kristalize oluyor. Birincisi 8 Aralık 2009 tarihli olanı: “*Barışa Taş Ve Kurşun*” Başlığın altındaki haberde Diyarbakır’da 5 bin kişinin polis müdahalesine karşı direnişi “taş ve havai fişeklerle polise saldırdılar” ifadesiyle veriliyor. Hemen devamında

10 Bu konuda ABD medyasının sefaletini ayrıntıları ile görmek için bkz. Edward S.Herman-Noan Chomsky, *Rızanın İmâlatı*, Aram Yay., İst., 2006.

11 Karl Marx/Friedrich Engels, *Komünist Manifesto ve Komünizmin İlkeleri*, Sol Yay., Ankara, 1991, s.141.

da göstericilerden Aydın Erdem'in polis kurşunuyla sırtından vurularak öldürüldüğü aktarılıyor ama sonuç olarak iki ana mesajdan birinde Kürt göstericilerin “barış” a karşı olduğu ilan ediliyor! İkincisi ve çok daha çarpıcı ve açıklayıcı olanı ise Reşadiye Baskını'ndan üç gün sonra yayınlanan 11 Aralık 2009 tarihli sürmanşeti: “PKK İki Halkın Da Düşmanı”.

Walter Benjamin “Parıltılar” kitabındaki denemelerinden birinde **tarihsel bir olguya ya da bir sanat yapıtına nasıl bakıldığını kavramak için öncelikle nereden bakıldığını anlamakla başlamak gerektiğini** anlatır. *Taraf*'ın liberal, burjuva odaklı bakışı insanı öyle trajik yerlere sürükleyebiliyor ki, Kürt halkının önder olarak sahiplendiği bir kişiliğe (bunu artık burjuvazinin militarist aygıtı ordunun şefleri dahi zımnen kabul etmiş durumdadır) yönelik bir saldırıya tepki vermesini, polisin müdahalesine karşı direnişini “barışa taş” olarak değerlendirebilecek kadar körleşiyor. Aynı körlük, **bugün Kürt halkı adına bütün bu kazanımların elde edilmesinde on binlerce insanının canıyla, kaniyla, dişiyle, tırnağıyla en büyük pay sahibi olan Kürt Hareketi'ni, hem de savaş bütün şiddetiyle devam ederken yapmış olduğu bir eylemden yola çıkarak, hem de kendi halkının düşmanı olarak değerlendirecek kadar vahim boyutlara ulaşıyor**. Sanırsınız ki, karşılıklı barış görüşmeleri sonuçlanmış, Türk devleti operasyonları durdurmuş, çok önemli adımlar atmış ve fakat “hain” “Pe-Ka-Ka” buna rağmen, hadi Türk halkı neyse(!), kendi halkına karşı da o “düşmanca” hareketi yapmış!

Taraf'ın sırça köşkte oturan az sayıdaki “hanım”larına ve beylerine herhalde hatırlatmak gerekiyor: evet savaş bütün acımasızlığıyla devam ediyor! Hem de, iş “sivil toplum” tartışmasına geldiğinde, Ergenekon Olayı örneğinde de görüldüğü üzere, karşılarına almaktan çekinmedikleri paşaların emir ve komutaları altında! Savaşan tarafların “kirli” olanlarının kuralları, “oyun”ları Kürt halkının ve bizim yıllardır söylemeye çalıştığımız gibi zalimdir, insanlık dışıdır. Bunun son örneğini, savaşı başlatan tarafın, canlı yakaladığı gerillaları daha sonra infaz ettiğini, (kimbilir kaçınıc vakadan sonra), daha yakın zamanda Ağustos ayında (aşağıda “kimyasal silah kullanımı” ile ilgili bölüm) ve bir süre önce de 2009 Kasım ayında tekrar gündeme gelince yaşadık.¹² Savaş felakettir, sıcak çatışma korkunçtur! Bazı sahnelerde vurmazı vurur, öldürmeyi öldürürler! Hatta savaşın bir tarafındakiler (yine onlarca kez ortaya çıktığı gibi) “sahipsiz” ve burjuva medyasının gözünde insan bile değil, sadece sayıdan ibaret olan diğerlerini öldürmekle kalmayıp kafasını, kulağını kesip fotoğraf çektirir-

12 Bkz.17 Kasım 2010 www.gundemonline.net/haber.asp?haberid=82005

ler!

İşte tam da bu yüzden milyonlarca Kürt meydanlarda, sokaklarda “Aşiti!”(Barış) diye çırpınıyor. İşte bu yüzden enternasyonalistler, devrimci Marksistler, onurlu aydınlar yazıyor, çiziyor, aynı sokaklarda, meydanlarda, seçimlerde onların barış arzularına ve kendi kaderlerini bir biçimde belirleme anlamına gelen her tür taleplerine destek olmaya çalışıyor.¹³ *Taraf* ve şûrekasına sormak lazım: biraz hayâl güçlerini çalıştırıp, o (ne acı ki her zaman olduğu gibi hepsi de emekçi çocuğu olan) 7 asker birkaç saat, ya da bir kaç gün sonra bir operasyonla, 7 (ya da kaç kişi ise o kadar) gerillayı öldürseydi (ki sık sık olmasa da, belirli aralıklarla sistematik olarak benzeri operasyon ve PKK’lilerin “ölü ele geçirilme” haberleri gelmektedir) “*Türk Ordusu, İki Halkın Da Düşmanı*” gibi bir manşet atabilecekler miydi? Mesela 6 Eylül 2010’da tek taraflı “ateşkes” devam ederken sığınaklarında öldürülen 9 PKK gerillası için bırakın manşeti, en azından soru işareti yaratacak eleştirel bir haber yaptılar mı? Kuşkusuz ki hayır! O başlıkları atarken sadece basit bir sorunun cevabını düşünmeleri bile yeter: Türk devleti PKK’nin değişik tarihlerde ilan ettiği onlarca ateşkesin ve çatışmasızlık ortamı uygulamasının bir tekine bile karşılık verdi mi? Operasyonlara son verme eylemini bırakın, lafını bile telaffuz etti mi? Yine hayır! Peki PKK’ye bu kadar yüklenen *Taraf* ve Ahmet Altan, bırakın koruculuk sisteminin lağvedilmesi, kontrgerillanın dağıtılması taleplerini, devlete bir kez bile operasyonları durdurma çağrısı yaptı mı? Yanıtı Ahmet Altan’ın iki yazısından okuyalım:

Ordu ‘operasyonları’ durdurup barışa bir şans tanısı iyi olur ama dağlarda silahlı insanlar dolaşırken kimse orduya “operasyonları” **durdurması için çok fazla baskı yapamaz...** Uluslararası hukuka göre yeryüzündeki **her devletin, dağlardaki silahlı insanlara karşı operasyon yapma hakkı** var...”¹⁴
“Peki, silahlar nasıl susacak? Geçen gün İsmet Berkan da yazdı, “dağda silahlı adamlar gezerken” kalkıp da o devlete “silahları susturalım” dersin, inandırıcı olamazsın. **Dünyadaki her devlet, toprakları içinde silahlı gruplara silahlı tepki verir.** (Vurgular bana ait-Ş.R.-)¹⁵

“Ordu ‘operasyonları’ durdurup barışa şans tanısı iyi olur”muş! Dik-

13 Geçerken bu süreçte, “Yurtsever Cephe” komünisti TKP’nin ve sosyal şovenizmin bataklığına kimi kolunu bacağına kaptırmış, kimi boğazına kadar batmış stalinist solun utanç verici sessizliğini sadece dillendirmiş olalım.

14 30 Mayıs 2009 tarihli:

15 8 Mayıs 2009 tarihli köşe yazısı.

kat ederseniz operasyon kelimesi tırnak içinde. Ardından da “ama” geliyor. “Uluslararası hukuka göre yeryüzündeki her devletin, dağlardaki silahlı insanlara karşı operasyon yapma hakkı var...” mış.

“Kalkıp da o devlete ‘silahları susturalım’ dersen, inandırıcı olamazsın. Dünyadaki her devlet, toprakları içinde silahlı gruplara silahlı tepki verir”miş! “Paşalar Tıpış Tıpış” “Asker İfade Verecek” “Hesap Ver” başlıkları ile TSK’ya efelenen Tarafçılar gurur duysun. Altan’ın kibarca ve “entelektüel” sosla söylediklerini, Kenan Evren’den, Hilmi Özkök’e, Yaşar Büyükanıt’a ve nihayet Işık Koşaner’e kadar her genelkurmay başkanı bazen kendi gibi kibarca, bazen de açıkça söylüyor zaten.¹⁶ İşte Ahmet Altan’ın *Taraf*’ının acizliği, zavallılığı! Bir yandan devrimcilere ders verirken “sistemin silahlı bekçilerine kafa tutmak”tan bahset, “asker postallarının arasında dolaşmayın” diye telkinde bulun¹⁷, **“silahlı bekçilerin”, “postallıların” bir halkın kendisine karşı yürüttüğü topyekün savaşı “operasyon” ve “tepki” diyerek meşrulaştır ve “karşı konulamaz” olarak tanımlayarak konformizmin batağına saplan!** İşte size burjuva ahlâkının en âlâ ikiyüzlülüğü!

Liberallerin devletle ve burjuvazi ile ortak Kürt ve PKK algısı: Burjuva entellektüelizminin hayâl gücü sosyal gerçekliğe karşı!

Öncelikle son süreçteki tabloyu netleştirelim. Burjuvazinin özellikle 2009 yerel seçimlerinden sonra yapmaya çalıştığı şey, bir yanda yasal parti ve temsilcilerini şahinler-güvercinler, yani onların dünyasındaki tam karşılığı ile söylemek gerekirse; “İyi Kürt-Kötü Kürt”, hatta “Beyaz Kürt-Kara Kürt” olarak parçalayıp ayrıştırmak, “iyi”leri, yani “beyaz”ları muhatap almak, sistem içine çekmek, mümkünse(maş) olarak kullanmak. “Kötü”leri ve “kara”ları ve elbette PKK’yi ise bütünüyle Kürt halkından koparıp tasfiye etmek, PKK’ye, hatta BDP’ye karşı liberal ve işbirlikçi Kürtleri pazarlamak! Ahmet Altan bakın bu ucuz ve kirli oyuna nasıl eşlik ediyor:

Kürt siyasetçiler arasında Ahmet Türk, hem Kürtlere hem Türklere güven veren saygıdeğer ve samimi duruşuyla “barış” için çok uğraştı ama PKK’ya ve

16 Bkz. Fikret Bilâ’nın *Milliyet* gazetesinde tefrika halinde de yayınlanan röportaj-yazılardan oluşan *Komutanlar Cephesi* kitabı, Detay Yay. Kasım 2007, İstanbul.

17 2 Mayıs 2009 tarihli köşe yazısı.

savaşçı Kürt siyasetçilere doğru yolu göstermeye gücü yetmedi.¹⁸

Ahmet Türk'ün dilinde her fırsatta sorunun muhatabının hareketin kendisi ve bizzat Öcalan olduğunu defalarca belirtmekten tüy bitmiş, ne gam! Şimdinin hızlı liberali Yasemin Çongar da ekliyor:

(...) Bunun karşılığında, Reşadiye'de yedi askeri şehit ederken, sadece devleti değil milyonlarca insanı da yaraladığını ve **kendi halkının umutlarına ihanet ettiğini anlamaktan aciz Kürt gerilla zihniyetini** ve onun destekçilerini de, açılımdan “zıkkım” diye söz edip “bitti bitti” diye sevinç nidalarıyla ortalıkta gezinen Kürt siyasetçilerini de tanıyoruz.(...) ¹⁹ (Vurgular bana ait-Ş.R.-)

Devletin ve liberallerin korosuna Etyen Mahcupyan şöyle katılıyor:

Görünen o ki PKK'nın derdi çözüm veya barış değil, bu sürecin iktidar alanını tahakküm altında tutmak. Ve yine görünen o ki, aynen geçmişte olduğu gibi, **DTP de 'kritik an' geldiğinde kişiliksizleşmekte ve PKK'nın uzantısı haline gelmekte.**(...) Kürt siyasetinin bizzat Kürtlerin özgürleşmesi ve huzuru önünde engel olduğunu vurgulamak gerekiyor. Kısaca söylersek, Kürtler adalet ve barışa sonuna kadar layıklar... **Ama bu Kürt siyaseti ne adalete ne de barışa layık. Gücün ağırlığı altında bugün DTP'nin yıldızları dökülüyor.** Yıldızlar döküldüğünde de alttan çıkarıcılık, pazarlıkçılık, tehdit ve belki de en kötüsü, yüzeysellik ve eziklik çıkıyor.²⁰ (Vurgular bana ait-Ş.R.-)

Siz beğenin ya da beğenmeyin, ister “halk düşmanı” ve “ahmak” deyin, ister “kalles ve çılgın”²¹ **sosyal gerçeklik bambaşka bir şey söylüyor.** Kürt Halkının çok önemli bir bölümü, şu veya bu nedenle PKK'yi ve onun yasal uzantılarını seviyor, destekliyor, kendini ifade ettiğini düşünüyor. Kurulduğu günden başlayarak yoksul köylülüğün, bölgede sınırlı da olsa işçi sınıfının, göçle, sürgünle köylerinden koparılıp metropollere (Diyarbakır, Van, Batman gibi) getirilmiş kent yoksullarının içinde örgütlenen PKK'nın bölgede mazhar olduğu çok ciddi bir destek ve yoğun bir sempati vardır.

Özellikle bölgedeki feodal yapının kırılmasına ilişkin (önce Bucak aşireti ile başlayan) ağa ve feodal beylerle savaşması (ilk silahlı eylemleri bunların “cezalandırılması” biçimindedir) yoksul ve topraksız halk kitlele-

18 2 Mayıs 2009 tarihli köşe yazısı.

19 12 Ocak 2010 tarihli köşe yazısı.

20 9 Aralık 2009 köşe yazısı.

21 Bütün bu ifadeler Ahmet Altan'ın 11 Aralık 2010 tarihli köşe yazısında geçmektedir.

ri nezdindeki prestijini sağlamlaştırmış olan PKK'ye yönelik halk desteğine ilişkin yakın zamanlardaki en çarpıcı örnek 8-15 Eylül 2009 tarihlerinde yaşandı. Bu dönemde Hakkârî Çukurca'da, devletin Ahmet Altan'ın desteklediği "operasyon" "hak"larından birini kullanması sonucu 8 gerillanın öldürülmesi üzerine örgütün yapmış olduğu çağrı ile bölgede halkın çok yüksek oranda katılımıyla bütün kutlamalar iptal edildi.²² Yine gerillaların sığınaklarında vurulduğu 6 Eylül 2010 saldırısından hemen sonra, tıpkı bir sene önce olduğu gibi bayrama (Ramazan/şeker) denk gelen günlerde Kürdistan'ın hemen her yerinde siyah bayraklar asılmış ve bütün bayram kutlamaları iptal edilmiştir.

Başka bir zaman diliminde olmuş olsa halkın dinsel duygularını bastırmak olarak tanımlanıp tutuklama dahil her türlü cezalandırmaya maruz kalabilecek bu tutumun bizim için önemli kısmı, gerçekten de dinsel eğilimleri önemli oranda güçlü olan Kürt halkının böylesine farklı bir eylem çağrısına ezici çoğunlukla icabet etmesinin altındaki neden: şu veya bu düşünce ve kaygıyla örgüte karşı taşıdığı destek ve sempati duygusu ! Bu duygunun en güncel örneği ise son aylarda, PKK'nin ateşkes ilanına kadar çok yoğun geçen çatışma sonrasında düzenlenen gerilla cenazelerinde halkın her fırsatta Öcalan'a ve PKK'ye bağlılığını bir biçimde -ama slogan, ama poster ve resim- ile dile getirmiş olması. Yine benzer şekilde BDP'nin "demokratik özerklik" ilan ettiği andan itibaren yapılan bütün miting, gösteri ve benzeri eylemlerin PKK damgası taşıyor olması.

***Taraf*'ın (ve sol liberallerin) onulmaz hastalığı: Mağdurla mütecevizi eşitlemek!**

Her fırsatta aydın olmanın sorumluluklarından bahseden *Taraf* ve temsil ettiği liberal, kısmen sol liberal ve sivil toplumcu çevrelere bazı gerçeklikleri anlatmak için herhalde işin alfabesinden başlamak gerekiyor. Örneğin kapitalizmin kendisinin, özellikle emperyalizm ve onun bugün "küreselleşme" adıyla anılan yeni dönemi ile birlikte daha da yoğunlaşan ve ekonomik anlamda sömürü ile birlikte yoğun ve örgütlü bir şiddet sistemi olduğundan. Örneğin yerel, ulusal, bölgesel, gerekirse dünya çapında savaş/savaşlar olmadan var olamayacağından. Örneğin bütün burjuva devletlerinin, polisiyle, askeriyle, özel kuvvetleriyle doğası gereği en sistemli ve gelişmiş şiddet örgütü olduğundan. Örneğin Türkiye burjuva

²² Bu katılım konusunda ayrıntılı bir değerlendirme için Bkz. İrfan Aktan "Bölgede ve Kandil'de Hava Durumu" *Express Dergisi*, Sayı 99, Ekim 2009

devletinin kuruluşundan bu yana önce Ermeni, Rum ve diğer “azınlıklar”, sonra Kürtler, işçi sınıfı ve emekçiler, kadınlar, eşcinseller ve bütün farklı ve muhalif unsurlar için bir şiddet rejimi olduğundan ve olmaya devam ettiğinden. Örneğin artık genelkurmayın bile kabul etmek zorunda kaldığı, onların ifadesiyle “düşük yoğunluklu savaş”ı başlatan ve ısrarla sürdüren taraf Türk ordusunun dünyanın kimi kriterlere göre 5. kimine göre 6. sıradaki gelişmiş ordusu olduğundan. Kürtlere yönelik imha ve inkâr politikalarının kökünün Osmanlı döneminde başlamakla birlikte, T.C. ile bambaşka ve tarihe geçecek bir pratiğe imza attığını, görece (zira dünya çapında yükselen faşizm dalgası ile birlikte olgunlaştırılmıştır) özgül bir teorisinin bulunduğundan. Devletin Kürtlere yönelik savaş mantığını kavramak açısından, çok çarpıcı olması anlamında, sadece Jandarma Genel Komutanlığı’nın Büyük Erkânı Harbiye’ye sunduğu 1930 tarihli raporun sonuç kısmını okuyalım:

(...) Hulâsa, Dersim evvelâ koloni gibi nazarı itibara alınmalı, Türk camiası içinde **Kürtlük eritilmeli, ondan sonra ve tedricen öz Türk hukukuna mazhar kılınmalıdır.**²³

Yani yalnızca savaşın bir tarafı olan Kürt Hareketi’nin değil, bütün Kürt halkının karşısında pozisyon alan devlet ve onun silahlı gücü sadece Dersim’i değil, bütün Kürdistan’ı yukarıdaki çerçevede “koloni” yani “sömürge”, Kürtlüğü de “eritilmesi” gereken bir unsur olarak değerlendirmiş ve korkunç/insanlık dışı yöntemleri daha o günlerden uygulamaya başlamıştır ve halen de uygulamaya devam etmektedir. Bu anlayış yakın tarihte, 2009’un Kasım ayında Onur Öymen şahsında, CHP ve küçük ve yüzeysel karşı çıkışlar dışında bütün burjuva cephesi tarafından açıkça ya da üstü kapalı olarak sahiplenilmiştir.

İşin ilginç yanı yukarıdaki alıntı ve onun gibi onlarca örnek değişik tarihlerde *Taraf* gazetesinin titiz yazarı Ayşe Hür tarafından yayınlanmıştır. *Taraf* yönetimine yazarları Ayşe Hür’ü dikkatlice okumalarını şiddetle öneririz! Kürt Sorunu’nda mağdur olan taraf Kürt halkı ve onun her düzeydeki temsilcileridir ve onların hiç biri bugün “kısır döngü” gibi gösterilmeye çalışılan bu kirli savaşın başlatıcısı değildir! Burjuvazinin ısrarla iddia ettiği “savaşın PKK tarafından başlatılmış olduğu” koca bir yalandır. Artık hemen herkesin kabul ettiği gibi PKK tarihsel seyir içinde burjuvazi tarafından çoktan başlatılmış bir savaşa karşı ortaya çıkan

²³ *Dersim-Jandarma Genel Komutanlığı’nın Raporu*, Kaynak Yayınları, İstanbul, 2000, S. 183

29. Kürt İsyanı'dır. Sadece dar anlamda sosyoloji literatürüne başvursanız bile isyan kavramı bir tür baskı, şiddet, engellemeye karşı çıkışı temsil eder. Yani bugün kasıtlı olarak ters çevrilmeye çalışılan savaşın tarihsel kökenini oluşturan “imha, tedip ve tenkil” uygulamaları henüz Osmanlı döneminin egemenleri tarafından başlatılmış, T.C. tarafından da bir gelecek haline getirilmiştir. **Kapitalizm koşullarında her tür şiddete, hele hele mağdur tarafın uygulamak zorunda kaldığı şiddete karşı olmak özünde insanın doğasına, eşit ve özgür bir toplum tasavvurunun temel ilkelerine aykırıdır.** Zira her ikisinde de belirleyici unsurlardan en temeli adalet duygusudur ve bu duygu ezilenin, horlananın, küçük düşürülenin kendini koruması yaşamın bazı anlarında kendini “şiddet” olarak dayattığında bize bu korumanın haklı ve meşru olduğunu söyler. Nitekim egemenlerin hukuku olan burjuva hukukunda bile, kişi bir saldırı anında “meşru müdafaa” durumunda “şiddet” kullanmaktan men edilemez, kullanırsa da ceza dahi verilemez. Liberal, sivil toplumcu, postmodern anlayışın en esaslı yanlışı “barış”ı tarihsel, toplumsal gelişmelerden bağımsız, salt soyut anlamda ahlâki bir mesele gibi algılaması ve bu algının mantıksal sonucu olarak savaşın taraflarını eşitlemesi, yani eşitsizliği bir anlamda tescil etmesidir. Aynı vicdansız eşitleme mantığıyla yazılmış şu satırların sığılığına ve “şımarıklığı”na bakar mısınız?

PKK'lılar eleştirilmekten nefret ediyorlar, bunu biliyorum. Bizim generaller de nefret eder eleştirilmekten. Aralarında pek bir fark yok. Silah tutmanın bu yurgan şımarıklığı bu herhalde.²⁴

Halkın içinden çıkan ve bu denli yoğun destek bulan Kürt Hareketi'nin ve onun yasal düzeydeki temsilcisinin sosyal ve politik alandaki pozisyonunu böylesine cahilce değerlendirmek ancak tahsille mümkün olur herhalde! Bir başka tahsilli Halil Berktay ne diyor peki:

(...) Başladığım noktaya dönüyorum : “ara zemin” meselesine. Bilinen deyiştir : tek el şaklamaz (it takes two to make a fight). Bir yandan devlet, diğer yandan PKK, “ara zemin” (middle ground) bırakmamak istiyor. Bunun da en garantili yolu savaşın sürmesi, silâhların hiç susmaması. Tersini, yani barışçı çözüme giden bir “ara zemin”in genişlemesini isteyenler ise, hem devletin, hem PKK'nın çizgisine alternatif sunmak zorunda.(...)²⁵

24 Ahmet Altan, 30 Mayıs 2009 tarihli köşe yazısı.

25 10 Temmuz 2010 tarihli köşe yazısı.

Taraf'ın halen kendini Marksist olarak tanımlayan iki yazarından biri (diğeri Roni Marguiles) Murat Belge eksik kalır mı hiç?

(...) Yani sözün kısası, “demokratik Açılım” denir denmez, bu sanki bir savaş borusuymuş gibi, herkes kendi, “barışçı – olmayan” programını yürürlüğe koydu. Oysa varını yoğunu bu kirli savaşın devamına adanmış kadrolar, iki tarafta da, zaten vardı ²⁶

Dikkat edilirse Belge bu kısa pasajda cehaletten de öte muazzam bir pot kırarak “kirli savaş”a tepki olarak tarih sahnesine çıkan bir hareketi kirli savaşın başlatıcısı ve sürdürücüsü devlet ile aynı kefeye açıkça koyuyor. Bir “Marksist” için ne büyük trajedi!

Taraf'ın en “cüretkâr” yazarlarından Melih Altıok da, ***Taraf*'ın pek meşhur ve fakat bütün istihbarat bağlantılarına rağmen ispatlanmasına ilişkin bugüne kadar bir tek somut kanıt sunamadığı PKK-derin devlet bağlantısını** da işin içine katarak bu sosyal körler kervanına ekleniyor:

(...) Bakın, bilinen derin devlet söylemi gibi ‘derin PKK’ olgusundan bahsetmenin yanlış olmayacağını ve PKK’nin Kürtlere yönelik açılım politikasını tıkadığını söyleyen AB-Türkiye Parlamentosu Eşbaşkanı Helene Flautre de ‘Türkiye’de demokratikleşme süreci derinleştikçe, **PKK’nın çözümün değil sorunun bir parçası olduğu kendi tabanında bile hissedilmektedir**’ diyor.”²⁷
(Vurgular bana ait-Ş.R.)

Kendi yalanına inanan yalancılar ordusunun en saldırgan ve iktidar yağdanlığı unsuru²⁸ Rasim Ozan Kütahyalı da bu ispatsız, temelsiz çizgi-den giderek burjuvazinin kirli savaş yalanlarının tetikçiliğini sürdürüyor:

“(…) Çoğu Batı Avrupa şehirlerinde yaşayan Öcalan muhalifi bu Kürt milliyetçisi aydınların hemen hepsi Öcalan’ın ilk çıkışından beri “derin devletin adamı” olduğunu sürekli tekrarlıyorlar. Son derece inandırıcı kanıtları arka arkaya sıralıyorlar ve **şu anki Ergenekon-PKK ittifakının** son derece doğal olduğuna sözü getiriyorlar.(...)²⁹

26 14 Ağustos 2010 tarihli köşe yazısı.

27 20 Temmuz 2010 tarihli köşe yazısı.

28 İbret verici iktidar yağdanlığı tablosu için özellikle Kütahyalı’nın 3 Şubat, 31 Mayıs ve 23 Haziran 2010 tarihli köşe yazılarını şiddetle tavsiye ederim.

29 30 Haziran 2010 tarihli köşe yazısı.

“Genç sivil” hareketinin liderlerinden, Yıldırım Oğur ise her fırsatta saldırmaktan çekinmediği (hayatın ironisi!) TSK’nın en kokuşmuş, en bayat tezini, TSK’nın en cesur sözcüsü gibi tekrarlıyor:

(...)Ve artık o silahın sizin de kafanıza dayalı olduğunu hissediyor musunuz ey Kürtler. Yok, sizi yıllardır öldüren silah değil bu kez. Yıllardır güya sizi koruyan silah. Başınıza dayanmış, sizin iradenizi de ele geçirmiş. Bir adada yalnız başına yaşayan bir adam ve onun dağdaki adamları sizin iradenizi de teslim almış. (...)³⁰

Ve nihayet *Taraf*’ın en “radikal” yazarı, emniyetin basındaki en organik bağlantısı, istihbaratın açık sözcüsü, yazılarında Kürtçe alıntılar yapacak kadar Kürtleri seven, fakat bu “sevgi”sini, sevdiği halkın uğruna her şeyini feda ettiği önderi Öcalan’ın asılmasını önerecek düzeyde belli ettiği için şimdilik kadrodan ayrılan³¹ Önder Aytaç’ın cüretkâr satırlarını okuyalım:

(...) ‘Derin Devlet’in ihale ettiği Kürt-Türk savaşına, sizin oradan katkı sunanlar kimler? Bu şirket tam bir organize suç holdingi olmalı ama biz daha derin anlamıyla **Adi Ortaklık** diyoruz.(...) ³² (Vurgular yazarın kendisine, Önder A.’ya ait)

Oysa kısa ve hızlı bir tarih incelemesi dahi göstermektedir ki, **ortada zaman zaman faşizan yöntemleri bile uygulamaktan çekinmeyen bir devlet ve karşısında onyıllardır ezilen, inkâr, imha ve asimilasyona tabi tutulmuş, fiziki, sosyal, kültürel, hukuksal, her anlamda sistematik olarak tecavüze uğramış bir halk, onun isyan etmiş evlatları ve onların örgütleri var.** Söyler misiniz eşitlik nerede?

Bu gerçekliği bütün liberalliğine rağmen Kürt Sorunu’nda kayda değer şeyler söyleyen nadir *Taraf* yazarlarından Nabi Yağcı bakın nasıl ifade ediyor:

30 4 Mayıs 2010 tarihli köşe yazısı.

31 18 Haziran 2010’da Küre TV’de katıldığı Haber Aktüel programında şu korkunç sözleri söylemişti: “Öcalan madem elinizde, alacaksınız karşınıza, dersiniz ki, ‘eğer Türkiye’de bir ay içerisinde bir yaprak kılmıdarsa, bu terörü bitirmezsen, seni idam ederim, seni asarım’. Bakın bakalım bu olayların hepsi bitmiyor mu! Bitmiyor mu! O zaman alır asarsınız, öldürürsünüz. O zaman geleceği kurtarabilirsiniz.” Aytaç, gelen tepkiler üzerine de *Taraf*’tan ayrılmıştı.

32 9 Kasım 2009 tarihli köşe yazısı.

(...) **PKK** onlarca yıldır T.C. devleti tarafından ne asimile edilebilen ne de yok edilebilen direngen **Kürt halkının kendisinin yarattığı bir örgüttür, örgütlerden biridir**. Dün farklıydı ama bugün **PKK gerçeği** deyince akla yalnız silah gelmemeli, ondan önce kendi halkından aldığı destek görülmeli. Bu desteğin sosyolojisi var. Güneydoğu’da her aileden (aileyi akraba genişliğinde anlamak kaydıyla) en az bir kişi bu savaşta ya da faili meğhul cinayetlerle öldürülmüştür ve her aileden en az bir kişi isyan etmiş ve dağa çıkmıştır. Yalnız bu da değil sayısız köy ve mezra boşaltılmış, binlerce Kürt zoraki iskâna tâbi tutularak batıya göç ettirilmiştir. İşsiz, eğitimsiz, aç bırakılmıştır. Bir de tarih var, Dersim Katliamı tek örnek değil.(...) ³³ (Vurgular bana ait-Ş.R.)

Ortaya çıktığı ve esasen toplumsal arenada bir güç olarak belirmediği dönemden başlayarak sosyalist hareketin ve Kürt hareketinin bir kısmını kanserli bir hücre gibi kemiren sivil toplumcu/postmodern hastalıktan muzdarip olanların pek sevdiği bu “her türlü şiddete karşı” olma durumunun yanında, yine sevdikleri bir durum daha var ki anmadan geçmeyelim. O da “yeni bir dil”, “yeni bir tarz” kavramlarıyla ifade edilen sürekli bir “yenilik” arama durumu.

Her ikisi de tarihselci/bilimsel bakış açısından uzak, aslında sınıfların, sınıf mücadelesinin reddedildiği, tarihi otoriteye karşı verilen “sivil” mücadelelerin toplamı olarak gören ve tarih sayfasının orta yerinde durmaya devam eden “işçi sınıfı”nı yok saymaya odaklanan anlayış.

Tarihi işçi, emekçi, Ermeni, Kürt, Alevi, velhâsılı insan hakları ihlalleri tarihi olan bir devletin egemenleri ile mazlumlarını bir saymak için insanın gerçekten yeni(!) bir bakışı olmalı. Ama unutmayalım ki her “yeni” doğru değildir. Hatta en temel doğrular bazen en “eski” olanlardır; özgürlük gibi, eşitlik gibi, kardeşlik gibi. Barışa yeni bir dil arayanlar çok uzun yıllardır kızlarını, oğullarını, kardeşlerini, sevgililerini, eşlerini, yoldaşlarını bu kirli savaşta yitirdiği halde, acısını bastırıp “Biji Bıratıye Gêlan”(“Yaşasın Halkların Kardeşliği”) diye haykıran, “kendi devrimini yapmış” annesiyle, kızkardeşiyle, eşiyle Kürt kadınlarının diline kulak vermelidir!

Taraf’ın bu imkânsız aşkını, “açılım”ın koordinatörü içişleri bakanı Atalay “Esas ve birinci amaçlarının PKK’nın ortadan kaldırılması olduğunu” söyleyerek, başbakan da “PKK ile toplu mücadele edeceğiz” sözleriyle ifade etmiştir. Bugün gelinen noktada devlet bir taraftan Öcalan’la görüşmeler yaptığını itiraf etmekte, diğer taraftan ise yeni genelkurmay başkanı Koşaner görevi devralırken: “Terörle pazarlık olmaz, demokratik

33 23 Ağustos 2010 tarihli köşe yazısı.

özerkliğe karşı önlem almak gerekir. Terör sorunu ancak ordunun gücüyle çözülür.” diyebilmektedir.³⁴ Burjuvazinin bütün kompartımanlarının sözbirliği etmişçesine anlaşmış olduğu bu boş ve imkânsız ayırıştırma/tasfiye emeline Kürt halkının bizzat kendisi, Türkiye’nin her yerinde hemen her gün yaptığı eylemlerde, panzerlerin, silahların karşısında, her türlü baskıya, tehdide rağmen açıkça ve korkusuzca attığı şu sloganla cevap veriyor: “PKK Halktır, Halk Burada” Bundan daha açık ve veciz ifade edilebilir mi? Tam da burada özellikle PKK ya da Kürt hareketinin değişik düzlemlerdeki temsilcilerini politik eleştiriye tabi tutma özgürlüğü ile bir halkın temsil iradesini yok sayma aymazlığı arasındaki farktan söz etmeye çalışıyoruz.

Kürt Sorunu’nda ve savaşta geline son nokta

Devrimci Marksistler olarak 2009’un “açılım”ın ilk günlerinden, bunun Kürt hareketinin Barzani lehine tasfiye operasyonu olduğu teşhisini açıklamıştık.³⁵ Bir yandan PKK’nin tasfiyesi, öte yandan Kürt hareketinin Türkiye’de legal planda mücadelesinin burjuva demokrasisinin politik aktörleri (gerçekten erkekegemen anlamıyla da aktör!) arasında ehlileştirilmesi. Bu politika aynı zamanda Türkiye’nin ABD’nin Balkanlarda, Ortadoğu’da ve Avrasya’daki stratejik yönelişi olan sürekli savaşında sağlam bir müttefik olarak oynayacağı rol içinde Kürt sorununun bir engel olmasını önlemeye, hatta mümkünse Türkiyeli Kürtlerin de, tıpkı güneydeki Barzani gibi bu stratejinin bir parçası haline getirilmesine yönelik bütünsel planın bölümleri idi. İlerleyen süreçte “Kürt açılımı”, sırayla demokratik açılıma, oradan milli birlik projesine ve nihayet PKK’nin tasfiyesi sürecine gelmiştir. Ne var ki, Kürt halkı ve onun temsilcileri (Barzani ve Güney Kürdistan’daki “Kürdistan” adını taşıyan yönetime duydukları sempatiye rağmen) tasfiyeyi, Barzanileşmeyi reddetmiş, buna cevap olarak mücadeleyi yükseltmiştir. Savaşın yeniden alevlenmesinin nedeni açılımın “iyi yürütülememesi” değil, açılımın bizzat kendisidir.

Taraf ve sol liberaller tam bu noktada AKP’nin elinin kolunun bağlandığını, gücünün yetmediğini, engellendiğini iddia etmiş, etmektedir. Bunun koca bir yalan olduğunu anlamak için sadece açılımın başladığı günlerden itibaren ardı ardına yapılan KCK operasyonlarında aralarında 12 belediye başkanının, önde gelen Kürt aydın ve politikacılarının

34 29 Ağustos 2010 tarihli gazete haberleri.

35 Bkz. “Siyasi Çözüm Doğru Yolda İlerlemiyor”, İşçi Mücadelesi sitesi, 27 Ekim 2009.

da bulunduğu 1500'ü aşkın BDP'linin, kimi elde kelepçe toplama kampı manzaralarıyla ibret-i alem olsun diye fotoğraflarının çekilerek tutuklandığını ve “taş atan” yüzlerce çocuğun cezaevlerine tıkıldığını hatırlamak yeterli. Bu operasyonları da “AKP düşmanı” ordu değil, bizzat AKP'nin “emniyet güçleri” yapmıştır!

Uluslararası dengeler anlamında da yeni bir süreç söz konusudur. 2009 Ocak sonunda Davos'taki sözlü düello ile başlayarak 2010 Haziranında askeri çatışmanın eşiğine gelen Türkiye-İsrail gerilimi olsun, Türkiye'nin Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nde İran'a yaptırımlar aleyhinde oy kullanması olsun, ABD sisteminde İsrail yandaşlarının Türkiye aleyhtarı propagandasını güçlendirmiştir. ABD'nin AKP'den kurtulmak için harekete geçmesi her an olasıdır, hatta belki de bu tercihin pratik ilk adımları önceden atılmış bile olabilir. Bu koşullarda, en azından seçimlere kadar, hükümet açısından ABD'den PKK'ye karşı ciddi bir adım beklemek mümkün değildir. Aynı şey, her iki anlaşmazlık konusunda da ABD ile hemfikir olan AB için de söz konusudur.³⁶ Irak'ta ise seçimlerin yapılmasının üzerinden aylar geçtiği halde hükümet kurulamamaktadır. Ülkedeki kaotik ortam ve gerilimin her an bir iç savaşa evrilmesi gündemdedir. Böylesi bir anda da merkezi Irak hükümetinin PKK ile ilgili olarak Türkiye'ye yardım etmesi pratik olarak mümkün değildir. Barzani yönetimi ise Türkiye'nin himayesi altına girdiğinden beri, 2003-2007 arasında çok sık tekrarladığı Kürtler arası dayanışma ve birlik söylemini terk etmiş durumdadır. (Böylece, o dönemdeki söylemin Türk devletiyle gerilimde Türkiye Kürtlerini bir koz olarak kullanmaktan ibaret olduğu açıklığa kavuşmuştur!) Buna rağmen, Türkiye ile buzlar eridikten sonra bile ne Barzani, ne de Talabani PKK'ye karşı silah kullanmaya açık olmuştur. Türk ordusunun kısıtlı özellikte sınırötesi operasyonları bile Kürdistan Bölgesi'nde çok ciddi rahatsızlık yaratmaktadır. Dolayısıyla, ABD'nin bastırmadığı bir dönemde Barzani ve şürekâsından Türkiye'nin fazla bir destek beklemesi mümkün değildir. Öyle görünüyor ki, bu dönemde Türkiye'nin destek alabileceği ülkeler, sadece yeni bölgesel hegemonya politikasının yarattığı yeni dostları (İran ve Suriye) olacaktır. İran'ın ve Suriye'nin son dönemde PKK'ye yakın bir dizi militanı idam ettiği ya da operasyonlarda öldürdüğü biliniyor, ancak her iki ülkenin de, esas savaş alanı olan Kuzey Irak'ta yapabileceği hemen hiçbir şey yoktur. Yani aslında, Güney Kürdistan'a (Kuzey Irak'a) bütünüyle sıkışmış gibi görünen PKK, bugün Türkiye'nin karşı karşıya bulunduğu durum ve Irak'ın çelişkileri dolayısıyla bir nefes alma alanına

³⁶ “Kürt Sorunu'nda Yeni Bir Dönem”, İşçi Mücadelesi sitesi, 23 Haziran 2010

sahip görünmektedir. İç dengeler açısından ise savaş, Türkiye devlet sisteminin son derecede hassas bir anında, nesnel gelişmeler açısından burjuvazinin politik iç savaşının müthiş bir hesaplaşmanın eşliğinde olduğu süreçte devam etmektedir. Yaklaşan referandum nedeniyle burjuvazinin Batıcı-laik kampı ile İslamcı kampı arasındaki gerilim doruktedir. Bunu 2010'da ya da 2011'de yani en geç bir yıl içinde genel seçimler izleyecektir. Batıcı-laik kamp, üçüncü bir kez AKP'nin seçilmesine ve böylece Erdoğan'a cumhurbaşkanlığının yolunun açılmasına tahammül edebilecek bir ruh durumunda değildir, dolayısıyla burjuvazinin iç savaşında neredeyse nihai muharebeye doğru ilerlenmektedir. **Bu koşulların yarattığı ortamda burjuvazinin her iki kanadı da Kürt sorununu birbirine karşı kullanmaktan çekinmemektedir.** *Taraf* gazetesi aylardır, hatta yıllardır her büyük PKK baskınından sonra, son derece spesifik ve doğru/gerçek olduğu yalanlanmamış belgeler eşliğinde TSK'nin, elinde baskın hakkında istihbarat olduğu halde, engellemek için hiçbir şey yapmadığını ileri sürmektedir. Bu, en son İskenderun ve Gediktepe (Mayıs-Haziran) baskınlarında da tekrarlanmıştır. *Taraf*'ın yayınladığı belgelerin gerçek olması halinde Genelkurmay'ın bu davranışının nedenlerini tespit ederken her ikisi de aynı yönde etki yapacak iki faktörden söz edilebilir: birincisi, savaşın yükselmesinin TSK'ye güç kazandıracak olması, ikincisi, ise savaşın, 1990'lı yıllardaki bütün hükümetleri yıpratmış gibi, AKP'yi de yıpratacağı hesabıdır. Bütün bu göstergeler, PKK savaşına karşı dış destekten büyük ölçüde yoksun kalması ihtimali yüksek olan Türkiye burjuvazisinin, aynı zamanda bu konuda kendi içinde de bölünmüş olduğunu göstermektedir. Yani başka bir ifadeyle; burjuvazinin iç savaşının yarattığı çatlaklar, savaşta PKK'nin olanaklarını arttırmaktadır. Bütün bunlarla birlikte İnegöl ve Dörtüol'da yaşananlar, Payas'ta son anda engellenenler de sivil faşizmin (devletin ve kontrgerillanın da yönlendirmesiyle) her an teyakkuz halinde olduğunu açıkça ortaya koymaktadır. 26. yılını dolduran Kürt savaşının “dördüncü stratejik aşaması”nın ilan edilmesinin üzerinden henüz kısa bir süre geçmişken, PKK yönetimi 13 Ağustos'tan 20 Eylül'e kadar “aktif savunma”dan “pasif savunma”ya geçtiğini açıklamış bulunuyor. Bu, **pratikte tek taraflı olarak ilan edilmiş bir ateşkes demek. Fakat TSK sadece bu tarihten beri yaptığı sınır içi ve sınır dışı operasyonlarına ara vermediği gibi, yaptığı saldırılarda bu güne kadar (19 Eylül 2010) 17 gerilla ve 9 sivil Kürt yaşamını yitirdi. Dersim ve çevresindeki ormanlar kasıtlı ve sistematik olarak yakılmaya devam ediyor. O kadar ki bu durum bugüne kadar son derece “liberal” görünen çevre örgütlerini**

dahi isyan ettirmiş durumdadır.³⁷ Son olarak 6 Eylül’de Hakkari kırsalında dokuz PKK gerillası “zaman ayarlı” bir “nokta” baskını ile sığınaklarında öldürüldü.³⁸ 16 Eylül’de ise Hakkâri’ Geçitlide mayınlı saldırıda dokuz sivil hayatını yitirdi. 15 Ocak 1996 tarihinde Şırnak’ın Güçlükönak ilçesinde 11 köylünün bir minibüs içersinde kurşunlanıp, yakılmasıyla sonuçlanan katliamla fena halde benzerlik taşıyan bu saldırıda olay yerine ilk olarak gelen köylülerin, arazide TSK’ya ait askerî mühimmat, MKE yazısı bulunan havan mermisi ve çok sayıda G3 mermisi bulmaları şüpheleri “iyi çocuklar” üzerine yöneltmiş durumda.³⁹ Üstelik PKK, daha ilk saatlerde saldırıdan sorumlu olmadığını açıkça ilân etti.

PKK “dördüncü stratejik dönem”in başladığını ilan ettiğinde, Kürt toplumunda birçok örgüt silahların susması yönünde açıklamalar yaparken, Diyarbakır’da toplanan 649 kuruluş bu doğrultuda irade belirtirken, yine başta *Taraf* olmak üzere “yaşasın sivil toplum” diye bu çıkışa alkış tutan sol liberaller, bu örgütlerin sadece PKK’yi değil Türk Silahlı Kuvvetleri’ni (TSK) de ateşi kesmeye çağırdığını duymamazlıktan gelmiştir. PKK yetkilisi Karayılan’ın ateşkes kararının devletin talebi üzerine alındığı yolundaki açıklaması önce bizzat Erdoğan’ın sert çıkışıyla hükümet tarafından yalanlanmış olsa da, Cumhurbaşkanı Abdullah Gül’ün devletin yöntemlerinin “çeşitliliği” konusundaki sözleri ve genel atmosfer, ortada Öcalan ile görüşme dahil olmak üzere, daha derinden yürüyen bir takım çalışmaların olduğunu göstermiştir. Nitekim bu aşamadan sonra Erdoğan da Öcalan ile çeşitli düzeyde temasların yapıldığını açıkça deklare etmek zorunda kalmıştır. Bunun yanında, BDP ve genel olarak Kürt hareketi büyük bir basınç altındadır. Bir yandan, *Taraf* ve sağlı sollu Türk liberalleri, BDP’ye sürekli olarak AKP hükümetini (referandum sürecinde anayasa değişikliği paketini) destekleme yönünde baskı yapmakta, öte yandan, Kürt burjuvazisi, her büyük dönemeç noktasında olduğu gibi, Kürt hareketini sistem içine ve iktidar yanlısı bir konuma doğru sürüklemeye çalışmaktadır. Liberaller, mecliste anayasa oylamaları yapılırken başlattıkları basıncı, BDP’nin referandumda boykot kararını açıklamasından bu yana hareketi “evet” oyuna yöneltme yönünde sürdürüyorlar. Ama bundan daha önemlisi, Kürt burjuvazisininin 14 örgütünün referandumda “evet” oyu çağrısı yapması oldu. Çeşitli ticaret ve sanayi odaları ile adları SİAD (sanayici ve işadamları dernekleri) ekini taşıyan bölge dernekleri,

37 Bkz. 4 Eylül 2010 tarihli *Radikal*, *Evrensel*, *Birgün* ve *Günlük* gazeteleri ve internet siteleri haberleri.

38 7,8,9,10 Eylül 2010 tarihli gazeteler ve internet siteleri haberleri.

39 17 ve 18 Eylül tarihli gazeteler ve internet siteleri haberleri.

böylece, AKP hükümeti bir yandan çok demokratik bir anayasa değişikliği yaptığını iddia ederken bir yandan da Kürtlere hiçbir şey, ama hiçbir şey vermediği halde, onun peşine düşmeye hazır olduklarını kanıtladılar. **Bu, BDP’yi ve Kürtlerin mücadelesine daha önce böylesine cesur yapılamamış düzeyde açık bir ihanettir.**⁴⁰ Bu durum, Kürt kurtuluşunun Kürt egemelerinin sınıflarının öncülüğünde yürütülebilecek bir mücadele olmadığını bir kez daha göstermiştir. Ulusal mücadele içinde atbaşı giden sınıf mücadelesi örneği! Ancak Kürt burjuvazisine bu cesareti veren BDP’nin bizzat kendisidir. Zira BDP, referandumda “evet” diyebileceğini erkenden açıklamasaydı, bu örgütler bu cesareti kendilerinde asla bulamazdı.

Öte yandan AKP iktidarı da tıpkı diğerleri gibi, bir taraftan da T.C. devletinin geleneksel imha (ve bazı durumlarda inkâr) politikalarını sürdürmeye devam ediyor. Bu noktada iki güncel gelişmeye vurgu yapmak gerek. Birincisi; TSK’nın artık ayyuka çıkan, savaşta kimyasal silah kullanma alışkanlığı. Son olarak, Mart ayında Türkiye’den Almanya’ya giden insan hakları delegasyonunun Alman milletvekillerine yaptığı sunum üzerine, “kimyasal silahlar yoluyla katliam yapıldığı” iddiasını araştıran bir komisyonun talebi üzerine “Atom Silahlarına Karşı Doktorlar Birliği” kendilerine iletilen 31 adet fotoğraf üzerinden incelemede bulundu ve sonuç olarak “Türk ordusunun PKK gerillalarına karşı yürüttüğü savaşta kimyasal silah kullandığına dair güçlü bulguların olduğu”nu görüş olarak bildirdi.⁴¹

Bunun son örneği ise 5 Temmuz 2010 tarihli *Günlük* gazetesinin “*Bu Vahşet Neden*” baş haberi ve büyük boy fotoğrafıdır. Fotoğrafın üstündeki yazı ise aynen şöyle; “Gümüşhane’de yaşamını yitiren HPG’li Özgür Dağhan’ın ailesi, çocuklarını teşhis etmek için morga gittiğinde şoke oldu. Özgür Dağhan’ın kafa kısmı tamamen erimiş, sadece dişler ve bir tutam saç kalmıştı. Morgdaki diğer iki cenazeye de işkence yapılmıştı”. Hamburg-Eppendorf Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü’ne inceletilen fotoğraflardaki bulgular üzerinden, “Olay sırasında kimyasal silah kullanma olasılığının çok yüksek olduğu” ifade edildi. Hamburg-Eppendorf Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü yetkilisi Jan Sperhake hazırladığı raporda “Bazı resimlerde cesetlerin çok fazla tahrip edildiğini, iç organların dışarıya çıktığını, sanki üzerinden tren geçtiğini. Görüntülerin çatışma sahnesini yansıtmadığını. Özellikle iki cesedin derisinde büyük arızaların görüldüğünü, bunun da

40“Önemli Olan Referandum Değil Üçüncü Cephe”, *İşçi Mücadelesi sitesi*, 23 Ağustos 2010.

41 20 Ağustos 2010 tarihli *Milliyet*, *Radikal*, *Evrensel*, *Birgün* ve *Günlük* gazeteleri ve onların gösterdiği kaynak olarak 19 Ağustos tarihli *Die Tageszeitung* gazetesi ve *Spiegel Online*.

ancak teorik olarak yüksek ısı ile mümkün olabileceğini, cesetlerdeki kişilerin saç, sakal ve bıyıklarının olduğu gibi kalması nedeniyle, derideki büyük tahribatların kimyasal silah kullanılmasıyla oluşabileceğini” belirtmiş. Fotoğraf uzmanı Hans Bauermann ise “Fotoğraflar kesinlikle orijinal. Herhangi bir şekilde manipüle etmek mümkün değildir” diye vurgulamış. BDP’li vekillerin bu iddiayı meclise taşımalarına rağmen ne AKP hükümeti, ne CHP ana muhalefeti, ne de MHP muhalefeti bu vahşet tablolarına “savaş partileri” olarak elbette ses çıkarmadı! İşte burjuvazinin, AKP’nin ve TSK’nın insanlık dışı açılımı!

İkincisi ise Kürtlere yönelik yeni ve çok önemli bir hamlenin “etnik arındırma”nın başladığını müjdeliyor! Mayıs ayında Giresun’da Tokat, Giresun, Samsun, Ordu, İstanbul, Dersim, Sivas ve Bingöl’den emniyet, istihbarat ve askeri yetkililerinin yanısıra, Amasya, Sivas, Giresun, Ordu, Gümüşhane ve Tokat illerinin üst düzey askeri ve sivil yetkililerinin katılımıyla bir “PKK Zirvesi” yapılmış.⁴² “Devlet Zirvesi”nde alınan kararlardan biri de fındık ve çay toplamak için Karadeniz’e gelen **Kürt tarım işçilerinin** (bölgede fındığa ve çaya çalışmaya gelen Kürt işçi sayısının 100-150 bin dolayında olduğu söyleniyor) **bölgeye sokulmaması**, yerlerine Gürcistan’dan işçi getirilmesi. Aynı günlerde Rize’de baraj inşaatında çalışan 37 Kürt işçinin işten çıkarılması, bu kararın yalnızca mevsimlik Kürt tarım işçileriyle ilgili olmadığını, **tüm Kürt işçilerini kapsadığını** gösteriyor. Dikkat edilirse toplantı PKK’nin “aktif savunma konumuna geçtiğini” ilan ettiği 31 Mayıs’tan önce yapılmış. Yani Doğu Karadeniz’deki “devlet zirvesi”nde alınan bu “bölgesel etnik arındırma” kararının, PKK’nin silahlı eylemlerindeki güncel tırmanışla ilişkisi yok. Öte yandan bu toplantıdan çok kısa bir süre önce 12 Nisan’da Samsun’da Ahmet Türk’e yapılan saldırı hafızalarda. Akın Birdal, TBMM İnsan Hakları Komisyonu’na sunduğu dilekçede, Kürt tarım işçilerine getirilen “bölge yasağı”nın “yüksek ücret” gerekçe gösterilerek uygulandığını belirtiyor. Kürt işçinin fındıktaki yevmiyesi 18 lira! “Yerli işçi”nin yevmiyesi 25 lira. İşte size “sıradan faşizm”! Karadeniz’deki bu devlet uygulamasının bu yönde gelişmesi halinde, popüler ırkçılığı yaygınlaştıran ve şiddetlendiren bu “etnik arındırma” dalgası, Batı Karadeniz, Marmara, Ege ve Akdeniz’e de yayılırsa sorumlusu kim olacak? Bu duruma ilişkin ayrı bir yorum da 90’lı yıllardaki “zorunlu göç” politikasıyla emek piyasasına sürülen Kürt köylüsünün nadir geçim kapılarından birisinin bu şekilde kapatılmasının,

42 24 Haziran 2010 tarihli *Günlük* gazetesi.

Devrimci Marksizm

2012’de tamamlanması planlanan GAP projesi için bir hazırlık senaryosu olduğu. Gerçekten de GAP bölgesinde büyük arazileri kapatan sermaye gruplarının bileşimi (Koç grubu ve ağırlıklı olarak İsrail sermayesi) gözönünde bulundurulduğunda, “etnik arındırma” siyasetinin basit bir “güvenlik tedbiri”nin ötesinde, emperyalizmin, siyonizmin ve tekelci sermaye programının bir parçası olması son derece mantıklı. İşte size Kürt sorunu ile sınıf sorununun içiçeliğinin başka ve çarpıcı bir boyutu.⁴³

Kürt halkının dostları hangi taraftadır ve ne için mücadele ederler?

Marks “*Louis Bonaparte’ın 18 Brumaire’i*” kitabının girişinde şöyle der⁴⁴:

İnsanlar kendi tarihlerini kendileri yapar; ama özgür iradeleriyle değil, kendi seçtikleri koşullar altında değil, dolaysız olarak önlerinde buldukları verili, geçmişten devrolan koşullar altında yaparlar. Tüm ölmüş kuşakların geleneği, yaşayanların beyinlerine bir kâbus gibi çöker. Ve tam da şeyleri ve kendilerini dönüştürmekle, **henüz ortada bulunmayan bir şeyi yaratmakla uğraşır göründüklerinde**, tam da böylesi devrimci bunalım çağlarında, korku içinde geçmişin ruhlarını yardıma çağırır, dünya tarihinin yeni sahnesini eski oldukları için saygı duyulan giysilerle ve devralınan bir dille oynamak üzere, **onların adlarını, savaş sloganlarını ve kostümlerini** ödünç alırlar. (Vurgu bana ait.-Ş.R.-)

Devrimci Marksizm, ulusların kendi kaderini tayin hakkı çerçevesinde, enternasyonalist görevlerinin bilinciyle yüzyılların önyargılarını kıran bir noktadan burjuvazinin, sağ ve sol liberalizmin bütün *Taraf*larının “adlarını, savaş sloganlarını ve kostümlerini” yerle bir edecek, bütün bu savaş oyunlarını mutlaka bozacaktır.

43 Bkz. *Günlük* gazetesi, 17 Ağustos 2010 tarihli nüsha.

44 Karl Marks *Louis Bonaparte’ın 18 Brumaire’i*, Yazılama Yay., İst. 2009, s.15.